

УДК 37.09+378+37.02

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/68-1-31>**Vita БОСА,***orcid.org/0000-0001-7509-7044**кандидат педагогічних наук,**доцент кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства**Київського університету імені Бориса Грінченка**(Київ, Україна) [vitta.fabian2000@gmail.com](mailto:vitta.fabian2000@gmail.com)*

## ДЕТЕРМІНУЮЧІ ФАКТОРИ МЕТОДИЧНОЇ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ ЗАСОБАМИ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У статті розглянуто детермінуючі фактори методичної системи професійної підготовки майбутніх філологів засобами сучасних інформаційних технологій визначаються як систему чинників, що актуалізує дослідження проблеми, надає йому суспільно значущого, освітнього та особистісного сенсу. До таких факторів віднесено: 1) соціальні детермінанти (соціальні запити, суспільні зміни, громадські потреби), які визначають пошук шляхів упровадження інформаційних технологій у систему освіти загалом і професійну освіту філологів, зокрема; 2) нормативні документи, які регулюють процес і результати професійної підготовки; 3) соціально-педагогічні умови професійної підготовки майбутніх філологів засобами сучасних інформаційних технологій; 4) мотиваційні особливості суб'єктів освіти щодо досягнення якості професійної філологічної підготовки (передусім, студентів і викладачів), у тому числі щодо використання інформаційних технологій. Визначено державні нормативні документи, які сприяють розвитку і поширенню інформаційних технологій, визначають засадничі механізми упровадження сучасних методів навчання у систему освіти та міжнародні документи, що наголошують на потребі створення і упровадження інформаційно-навчального простору. Сформульовано висновок, що розвиток застосування інформаційних технологій для освітніх цілей розпочався в Європі наприкінці ХХ століття і набув свого відображення в українських нормативних орієнтирах на початку ХХІ століття. Проаналізовані документи декларують права людини найвищою цінністю, а можливості інформаційних технологій розглядають з позиції розширення доступу людей до освіти як джерела суспільних і особистих змін. Інформаційні технології розглядаються як інструмент для розв'язання складних професійних задач майбутніми філологами і знаходять своє відображення у програмних результатах навчання фахівців обох рівнів (бакалавра та магістра філології). Розглянуто мотивацію застосування інформаційних технологій і підвищення якості професійної філологічної освіти з позиції різних суб'єктів освітнього простору (адміністрації ЗВО, викладачів, студентів).

**Ключові слова:** інформаційні технології, методична система, детермінація, мотивація, професійна підготовка, майбутні філологи.

**Vita БОСА,***orcid.org/0000-0001-7509-7044**Candidate of Pedagogical Sciences,**Associate Professor at the Department of Romance Philology**and Comparative-Typological**Grinchenko Borys Kyiv University**(Kyiv, Ukraine) [vitta.fabian2000@gmail.com](mailto:vitta.fabian2000@gmail.com)*

## DETERMINATIVE FACTORS OF THE METHODOLOGICAL SYSTEM OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE PHILOLOGISTS BY MEANS OF MODERN INFORMATION TECHNOLOGIES

The determining factors of the methodological system of professional training of future philologists by means of modern information technologies are determined as a system of factors that actualizes the study of the problem, gives it socially significant, educational and personal meaning. Such factors include: 1) social determinants (social demands, social changes, social needs), which determine the search for ways to introduce information technologies into the education system in general and professional education of philologists, in particular; 2) regulatory documents that regulate the process and results of professional training; 3) social and pedagogical conditions of professional training of future philologists by means of modern information technologies; 4) motivational features of the subjects of education to achieve the quality of professional philological training (primarily students and teachers), including the use of information technology. The state normative documents that promote the development and dissemination of information technologies, determine the fundamental mechanisms for the introduction of modern methods of education in the education system and

*international documents that emphasize the need to create and implement an information and educational space. The conclusion is formulated that the development of the use of information technologies for educational purposes began in Europe at the end of the 20th century and was reflected in Ukrainian normative orientations at the beginning of the 21st century. The analyzed documents declare human rights as the highest value, and consider the possibilities of information technologies from the standpoint of expanding people's access to education as a source of social and personal changes. Information technologies are considered as a tool for solving complex professional problems by future philologists and are reflected in the program results of training specialists of both levels (bachelor and master of philology). The motivation for the use of information technologies and improving the quality of professional philological education from the perspective of various subjects of the educational space (administration of higher education institutions, teachers, students) is considered.*

**Key words:** *information technologies, methodical system, determination, motivation, professional training, future philologists.*

**Постановка проблеми дослідження.** Стрімкий розвиток інформаційного суспільства та відповідної освітньої парадигми визначає потреби оновлення цілей, цінностей, змісту, форм і методів освіти відповідно до потреб і інтересів здобувачів освіти. Відповідно, у педагогічних дослідженнях спостерігається зростання інтересу науковців і практиків щодо використання інформаційних технологій у навчальному процесі, зокрема для вивчення іноземних мов. Використання інформаційних технологій побудовано на можливості доступу учасників освітніх процесів до великих масивів віртуальних даних і ресурсів, що сприяє інклюзивності, доступності, індивідуалізації, творчості та мобільності вищої освіти. Водночас, проблема використання інформаційних технологій у процесі професійної підготовки, набуваючи емпіричного досвіду у значенні апробації окремих технологій для певних освітніх цілей, потребує теоретичного обґрунтування детермінант її застосування.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Упровадження інформаційних технологій у процес вищої професійної освіти розглянуто у роботах Т. Варенко і Н. Пантукіної (Варенко, Пантукіна, 2018: 70–75), К. Галицина і А. Фещук (Галицина, Фещук, 2020: 204–211), К. Ключової і Л. Рикової (Ключова, Рикова, 2018: 3), Т. Лисенко, К. Лісецького і С. Мойсеєнко (Лисенко, Лісецький, Мойсеєнко, 2021: 171–174), Л. Лозинської, Т. Липченко і Л. Усик (Лозинська, Липченко, Усик, 2021: 175–178), О. Пшеничної (Пшенична, 2020: 8), Н. Тонконог, Ю. Саєнко і Л. Олексієнко (Тонконог, Саєнко, Олексієнко, 2021: 227–232) та інших.

Водночас, описуючі можливості застосування інформаційних технологій, а також їх переваги і недоліки упровадження у процес викладання іноземних мов, дослідники залишають поза увагою систему факторів, що детермінують стрімкий розвиток інформаційних технологій, а також інтерес студентів до їх використання.

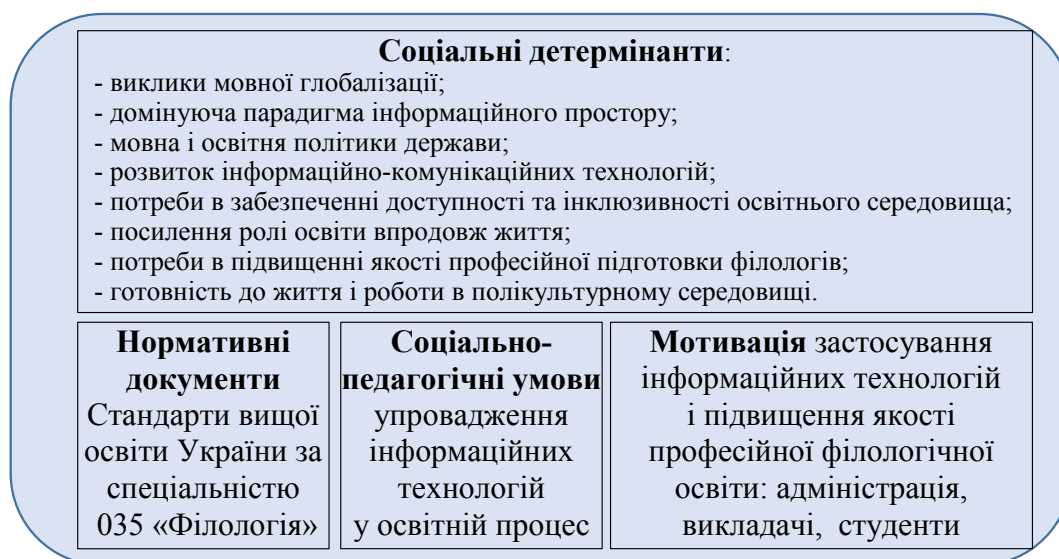
**Мета статті** – проаналізувати систему факторів, що актуалізують дослідження проблеми

упровадження інформаційних технологій у процес професійної підготовки майбутніх філологів та надають йому суспільно значущого, освітнього та особистісного сенсу.

**Виклад основного матеріалу.** Детермінуючі фактори методичної системи професійної підготовки майбутніх філологів засобами сучасних інформаційних технологій визначаються нами як система чинників, що актуалізує дослідження проблеми, надає йому суспільно значущого, освітнього та особистісного сенсу. Відповідно, у детермінуючій компонент авторської методичної системи нами включено соціальні детермінанти (соціальні запити, суспільні зміни, громадські потреби), які визначають пошук шляхів упровадження інформаційних технологій у систему освіти загалом і професійну освіту філологів, зокрема; нормативні документи, які регулюють процес і результати професійної підготовки, соціально-педагогічні умови професійної підготовки майбутніх філологів засобами сучасних інформаційних технологій, та мотиваційні особливості суб'єктів освіти щодо досягнення якості професійної філологічної підготовки (передусім, студентів і викладачів), у тому числі щодо використання інформаційних технологій – див. рис. 1.

Таким чином, упровадження інформаційних технологій у процес професійної підготовки майбутніх філологів визначається такими світовими соціальними детермінантами:

- зростання мовної глобалізації, зокрема, ролі іншомовної компетентності для побудови кар'єри та забезпечення мобільності людей;
- зміна освітньої парадигми індустріального суспільства на інформаційне (постіндустріальне), що, в свою чергу, зумовлює зміни освітніх цінностей, мотивів, ролей, методів;
- мовна й освітня політики країни, що визначають інтеграцію вищої освіти до норм Європейського Союзу, забезпечення академічної мобільності та ролі мовної, іншомовної та цифрової компетентностей випускників закладів вищої освіти;



**Рис. 1. Детермінуючі фактори методичної системи професійної підготовки майбутніх філологів засобами сучасних інформаційних технологій**

– стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій, поширеність і затребуваність цифрових навичок роботи з інформацією, зростання ролі додаткової і неформальної освіти, доступність дистанційного навчання, у тому числі закордонного;

– потреби забезпечення доступності та інклюзивності освітнього середовища з огляду на пандемію та повномасштабну війну в Україні, що зумовили розвиток онлайн навчання і трансформацію освіти;

– посилення ролі освіти впродовж життя, зумовлену стрімким зростанням знань, зміною технологій і потребою постійного підвищення кваліфікації фахівців усіх сфер;

– потреби в підвищенні якості професійної філологічної підготовки, зумовлені зростанням вимог до професійної компетентності фахівців, зокрема і через надання послуг за допомогою Інтернет технологій;

– готовність до життя та роботи в полікультурному середовищі, що визначається наявними глобалізаційними процесами і зростанням ролі забезпечення прав людини, заснованих на повазі до гідності носіїв різних мов.

Представлений список соціальних детермінант є невичерпним, оскільки щодня молоді люди – здобувачі вищої освіти зіштовхуються з новими потребами та суперечностями, викликаними розвитком інформаційного суспільства, що вимагає від них високого рівня особистої соціально-психологічної та професійної компетентності, заснованої на здатності критично мислити, бачити

альтернативні шляхи розв’язання поставлених професійних завдань, здатності до творчості, креативності та адаптивності.

Державні нормативні документи, які сприяють розвитку і поширенню інформаційних технологій, визначають засадничі механізми запровадження сучасних методів навчання у систему освіти, а саме: Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні (20 грудня 2000 року); Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (21 квітня 2016 року); Національна програма інформатизації (01 грудня 2022 року), Національна доктрина розвитку освіти України в XXI столітті (17 квітня 2002 року), Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки (25 червня 2013 року), Закони України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» (09 січня 2007 року), «Про освіту» (05 вересня 2017 року), «Про вищу освіту» (01 липня 2014 року), проект Дорожньої карти освітньої реформи (08 жовтня 2015 року), проект Концепції розвитку освіти України на період 2015–2025 років (24 жовтня 2014) та інші.

Міжнародні документи, що наголошують на потребі створення і запровадження інформаційно-навчального простору: висновки II Міжнародного конгресу ЮНЕСКО «Освіта та інформатика» (1996) (Пшенична, 2020:98), Лісабонська конвенція про визнання кваліфікацій (1997), Сорбоннська декларація про формування відкритого європейського простору у сфері вищої освіти (1998), Болонська декларація про узгодження критеріїв і стандартів національних систем вищої освіти

(1999), Всесвітня декларація про вищу освіту для ХХІ століття (1998), Загальноєвропейські рекомендації Ради Європи з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання (2001) та інші.

Представлені зразки документів свідчать, що розвиток застосування інформаційних технологій для освітніх цілей розпочався в Європі наприкінці ХХ століття і набув свого відображення в українських нормативних орієнтирах на початку ХХІ століття. Усі зазначені документи декларують права людини найвищою цінністю, а можливості інформаційних технологій розглядають з позиції розширення доступу людей до освіти як джерела суспільних і особистих змін.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти було введено в дію наказом МОН України №869 від 20 червня 2019 року. Стандарт окреслює нормативний зміст підготовки здобувачів освіти у термінах програмних результатів навчання (ПР): ПР 1 – вільне спілкування державною та іноземною мовами усно і письмово та використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації; ПР 2 – ефективно працювати з інформацією, добирати її з різних джерел (зокрема, електронних баз), аналізувати та інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати; ПР 3 – організувати процес свого навчання й самоосвіти; ПР 5 – співпрацювати з представниками різних соціальних груп; ПР 6 – використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення професійних задач (ПВОУ, 2019: 8).

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» для другого (магістерського) рівня вищої освіти також було введено в дію наказом МОН України № 871 від 20 червня 2019 року, в ньому передбачено такі програмні результати навчання: ПР 3 – застосовувати інформаційні технології для успішного здійснення професійної діяльності; ПР 16 – використовувати знання для розв’язання задач, що потребують оновлення і інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації (СВОУ, 2019: 7).

Таким чином, інформаційні технології розглядаються як інструмент для розв’язання складних професійних задач майбутніми філологами і знаходять своє відображення у програмних результатах навчання фахівців обох рівнів (бакалавра та магістра філології).

Соціально-педагогічні умови реалізації професійної підготовки майбутніх фахівців визначаються сукупністю об’єктивних факторів, які впливають на стан і діяльність закладів вищої

освіти. Поряд з соціальними умовами, що визначають особливості організації навчального процесу усіх суб’єктів освітнього простору (пандемія COVID-19, повномасштабна війна), заклади освіти перебувають під впливом соціально-педагогічних умов і закономірностей розвитку освітніх систем, зокрема як цілеспрямованим, так і стихійним розповсюдженням дистанційних форм навчання і проникненням інформаційних технологій у всі сфери життя людей в інформаційному суспільстві. Зокрема, Н. Тонконог, Ю. Саєнко, Л. Олексієнко у своїй роботі виділили особливості сучасного дистанційного навчання порівняно із традиційним: вказівки та оцінювання педагога орієнтують здобувача освіти на те, що потрібно зробити для розширення меж навчальної діяльності, на покращення навчальних результатів і на те, які зміни слід ввести до індивідуальної траєкторії навчання; педагог організовує методичну підтримку самостійного опанування здобувачами навчального матеріалу, самоорганізації, самоконтролю; здобувач освіти має можливість визначати (обирати) те, що він виконуватиме, залежно від власних освітніх потреб і інтересів; педагог рекомендує матеріали, інструменти та технології, які здобувач освіти може використовувати в своїй роботі, а також опановує джерела та ресурси, орієнтуючись на вибір здобувачів освіти; здобувач освіти несе дедалі більшу особисту відповідальність за результати свого навчання; перевірка та оцінка робіт здобувачів освіти педагогом відтерміновані в часі та спрямовані на створення умов для самооцінки здобувача та взаємооцінки учасників навчання, включаючи автоматизоване оцінювання електронних ресурсів; здобувачі освіти очікують від педагога не відповідей на запитання, а підтримки й допомоги в пошуку шляхів і ресурсів щодо пошуку відповідей на ці запитання; домашні завдання часто виконуються разом з іншими здобувачами освіти, в тому числі через Інтернет, що зумовлює зростання ролі методу проєктів (Тонконог, Саєнко, Олексієнко, 2021: 227–232).

Мотивація застосування інформаційних технологій і підвищення якості професійної філологічної освіти у детермінуючому компоненті розглядається нами з позиції різних суб’єктів освітнього простору (адміністрації ЗВО, викладачів, студентів). Загалом, саме увага до мотиваційного фактору навчального процесу є вихідною та детермінуючою умовою його результативності. У структурі навчальної мотивації виділяють пізнавальні потреби, внутрішні та зовнішні мотиви, освітні цілі, соціальні цінності та сенси освіти.

Аналіз наукової літератури свідчить, що при описі застосування інформаційних технологій професійної підготовки майбутніх фахівців учені передусім зосереджують увагу на мотивації студентської молоді. Так, К. Галицин і А. Фещук виділяють інформаційні технології мотивації студентів до формування професійної іншомовної компетентності, характеризуючи застосування таких комп'ютерних технологій: тести, мультимедійні презентації та програми, відеофрагменти, анімації, 3D-моделі та малюнки, інтерактивні моделі, навчальні ігри та розвивальні програми. На думку дослідників, застосування таких інформаційних технологій дозволяє активізувати процес вивчення мови, у тому числі при організації самостійної роботи майбутніх фахівців, через зростання пізнавального інтересу і мотивації студентів (Галацин, Фещук, 2020: 204–211).

К. Ключова і Л. Рикова, вивчаючи проблему мотивації навчальної діяльності, пропонують використовувати інформаційні технології (зокрема сервіс FLIPPITY) через можливість створення позитивного емоційного фону, дидактичної обґрунтованості використання сервісів, незалежність ефективності застосування інформаційних технологій від об'єктивних чинників (як-от, кількість студентів, наявність фізичних умов і просторів, тощо) (Ключова, Рикова, 2018: 3).

Погоджуючись з іншими науковцями, вважаємо за важливе зазначити, що у процесі використання інформаційних технологій важливою є не лише мотивація студентської молоді, але й інших суб'єктів освітнього простору. Адже застосування інформаційних технологій потребує значних технічних, матеріальних, технологічних ресурсів, які визначаються адміністрацією ЗВО, а також наповненням змісту навчальних предметів завданнями, побудованими на комп'ютерно орієнтованих та Інтернет орієнтованих технологіях, що вимагає інтересу та компетентності з боку науково-педагогічних працівників.

У дослідженні групи викладачів Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» щодо переваг і можливостей використання Інтернет-платформ для вивчення іноземних мов виділено такі аргументи застосування е-навчання для формування іншомовних і професійних компетентностей (Лисенко, Лісецький, Мойсеєнко, 2021: 171–174):

#### 1. Для студентів:

- легкість у роботі з контентом, оптимізація навчального часу;
- наявність дружнього інтерфейсу;
- постійне оновлення контенту;

- доступність інформації для всіх учасників групи в будь-який момент часу з будь-якої точки перебування користувача;

- активна комунікація у групі;
- забезпечення спільної роботи над текстом або проектом, спільного створення і редагування контенту;
- посилення аудіовізуального формату передачі даних;
- самостворення і самоспоживання інформації;
- індивідуалізація і диференціація процесу навчання;
- забезпечення зворотного зв'язку з викладачем.

#### 2. Для викладачів:

- зручність у завантаженні змістовної навчальної інформації та підтримки чи оновлення курсу;
- упровадження і використання аудіо-, відео- й ілюстративних даних;
- оперативне поширення інформації серед студентів;
- спільне зі студентами редагування контенту;
- створення бази для аналізу діяльності студентів: а) академічні результати (виконання завдань, успішність проходження тестів); б) специфіка взаємодії користувачів курсу всередині групи; в) персональна інформація про користувачів (профіль);
- зручність обробки й управління даними;
- контроль індивідуальної роботи студентів;
- дистанційне управління процесом навчання (Лисенко, Лісецький, Мойсеєнко, 2021: 171–174).

На протипагу означеним можливостям інший колектив авторів, досліджуючи вплив дистанційного навчання на вивчення іноземної мови виокремив труднощі студентів, зазначені 60% респондентами:

- труднощі з входом на освітні портали;
- труднощі із входом на освітні платформи для прослуховування лекцій;
- проблеми з інтернетом;
- відсутність достатньо потужних комп'ютерів або ноутбуків (Лозинська, Липченко, Усик, 2021: 175–178).

Схожі результати були отримані у дослідженні Т. Варенко і Н. Панतिकіної, реалізованому на основі опитування викладачів, у якому основними проблемами упровадження інформаційних технологій у процесі викладання іноземних мов визначається:

- обмежений або відсутній доступ до мережі Інтернет;
- нестача забезпеченості навчальних аудиторій технічними засобами для використання інформаційних технологій під час занять;

– часткова відсутність мотивації та компетентності викладачів до підбору і/або розробки відповідних інформаційних технологій через відсутність реальної можливості їхнього упровадження в аудиторному навчанні та їхнє загальне перенавантаження;

– ускладнена ідентифікація студентів, які виконують завдання онлайн (Варенко, Панतिकіна, 2018: 70–75).

Переважаюча частина опитаних студентів оптимальною формою навчання обирають безпосереднє офлайн навчання в аудиторіях ЗВО. Це може вказувати як на підвищені потреби молодих людей у спілкуванні й самореалізації в групі як вікові особливості студентського віку, так і недостатність наявних ресурсів для застосування інформаційних технологій для значної кількості студентів. Водночас, важливо наголосити, що не зважаючи на упевнене користування студентами інформаційними технологіями для спілкування та дозвілля, більшість з них також є мало підготовленими для використання їх з метою вивчення мови. Це підтверджує актуальність підготовчого етапу методичної системи для обох суб'єктів процесу професійної підготовки і вимагає поступового введення інформаційних технологій у зміст навчання. Окрім того, уважаємо за доцільне проведення спеціалізованих технічних майстер-класів з питань налаштування

домашніх пристроїв для використання інформаційних технологій.

**Висновки.** Детермінуючі фактори методичної системи професійної підготовки майбутніх філологів засобами сучасних інформаційних технологій представлено як систему чинників, що актуалізує дослідження проблеми, надає йому суспільно значущого, освітнього та особистісного сенсу. До детермінуючих факторів віднесено: 1) соціальні детермінанти (соціальні запити, суспільні зміни, громадські потреби), які визначають пошук шляхів упровадження інформаційних технологій у систему освіти загалом і професійну освіту філологів, зокрема; 2) нормативні документи, які регулюють процес і результати професійної підготовки; 3) соціально-педагогічні умови професійної підготовки майбутніх філологів засобами сучасних інформаційних технологій; 4) мотиваційні особливості суб'єктів освіти щодо досягнення якості професійної філологічної підготовки (передусім, студентів і викладачів), у тому числі щодо використання інформаційних технологій.

Перспективи подальших досліджень визначаються потребами вивчення результатів упровадження інформаційних технологій у систему вищої освіти, емпіричного дослідження задоволеності й умотивованості суб'єктів освітнього простору щодо використання інформаційних технологій під час вивчення іноземних мов.

#### СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Варенко Т. К., Панतिकіна Н. І. Мультимедіація викладання іноземної мови у вищій школі України: стан, проблеми, перспективи. URL: [https://www.researchgate.net/publication/338178661\\_Multimedizacia\\_vikladanna\\_inozemnoi\\_movi\\_u\\_visij\\_skoli\\_Ukraini\\_stan\\_problemi\\_perspektivi](https://www.researchgate.net/publication/338178661_Multimedizacia_vikladanna_inozemnoi_movi_u_visij_skoli_Ukraini_stan_problemi_perspektivi)
2. Галацін К. О., Фещук А. М. Інформаційні технології як засіб мотивації студентів до формування професійної англомовної компетентності. *Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки.* № 3 (36). Ч. I (2020). С. 204–211. DOI <https://doi.org/10.26661/2522-4360-2020-3-1-31>
3. Ключова К.О., Рикова Л. Л. Використання сервісу flipity для підвищення навчальної мотивації. V Всеукраїнська науково-практична конференція молодих науковців «Інформаційні технології – 2018». URL: [https://it-2018.blogspot.com/2018/05/blog-post\\_9.html](https://it-2018.blogspot.com/2018/05/blog-post_9.html)
4. Лисенко Т. П., Лісецький К. А., Мойсеєнко С. М. (2021). Досвід застосування сучасних онлайн-платформ у професійній підготовці майбутніх інженерів при вивченні англійської мови. *Інноваційна педагогіка.* Вип. 39. С. 171–174. DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2021/39.34>
5. Лозинська Л. Ф., Липченко Т. С., Усик Л. М. (2021). Вплив дистанційної форми вивчення англійської мови на професійну підготовку фахівців з інформаційних технологій. *Інноваційна педагогіка.* Вип. 39. С. 175–178. DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2021/39.35>
6. Пшенична О.С. Інформаційні технології у вищій школі: методичні рекомендації до лабораторних занять для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності «Комп'ютерні науки», освітньо-професійної програми «Комп'ютерні науки». Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 98 с.
7. Стандарт вищої освіти України: другий (магістерський) рівень, галузь знань 03 Гуманітарні науки, спеціальність 035 Філологія. Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20.06.2019 р. № 871. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/06/25/035-filologiya-magistr.pdf>
8. Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 03 Гуманітарні науки, спеціальність 035 «Філологія». Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20.06.2019 р. № 869. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/035-Filolohiya-bakalavr.28.07-1.pdf>
9. Тонконог Н. І., Саєнко Ю. О., Олексієнко Л. А. Особливості використання технологій дистанційного навчання. *Інноваційна педагогіка.* Вип. 39. С. 227-232. DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2021/39.46>

## REFERENCES

1. I.Varenko T. K., Pantykina N. I. (2018) Multymedizatsiia vykladannia inozemnoi movy u vyshchii shkoli Ukrainy: stan, problemy, perspektivy.[Multimedia teaching a foreign language in higher education in Ukraine: state, problems, prospects] URL: [https://www.researchgate.net/publication/338178661\\_Multimedizacia\\_vikladanna\\_inozemnoi\\_movy\\_u\\_visij\\_shkoli\\_Ukraini\\_stan\\_problemi\\_perspektivi](https://www.researchgate.net/publication/338178661_Multimedizacia_vikladanna_inozemnoi_movy_u_visij_shkoli_Ukraini_stan_problemi_perspektivi) [in Ukrainian].
2. Halatsyn K. O., Feshchuk A. M. (2020). Informatsiini tekhnologii yak zasib motyvatsii studentiv do formuvannia profesiinoi anhlomovnoi kompetentnosti.[Information technologies as a means of motivating students to form professional English-language competence.] *Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu. Pedahohichni nauky* № 3 (36). Ch. I S. 204–211. DOI <https://doi.org/10.26661/2522-4360-2020-3-1-31> [in Ukrainian].
3. Kliuieva K.O., Rykova L. L. (2018) Vykorystannia servisu flippity dlia pidvyshchennia navchalnoi motyvatsii. [Using the flippity service to increase educational motivation.] *V Vseukrainska naukovo-praktychna konferentsiia molodykh naukovtsiv «Informatsiini tekhnologii – 2018»*. URL: [https://it-2018.blogspot.com/2018/05/blog-post\\_9.html](https://it-2018.blogspot.com/2018/05/blog-post_9.html) [in Ukrainian].
4. Lysenko T. P., Lisetskyi K. A., Moiseienko S. M. (2021). Dosvid zastosuvannia suchasnykh onlain-platform u profesiinii pidhotovtsi maibutnikh inzheneriv pry vyvchenni anhliskoi movy. [Experience in the use of modern online platforms in the professional training of future engineers in the study of English.] *Innovatsiina pedahohika. Vyp. 39. S. 171–174*. DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2021/39.34> [in Ukrainian].
5. Lozynska L. F., Lypchenko T. S., Usyk L. M. (2021). Vplyv dystantsiinoi formy vyvchennia anhliskoi movy na profesiinu pidhotovku fakhivtsiv z informatsiinykh tekhnologii. [The impact of distance learning English on the professional training of IT professionals.] *Innovatsiina pedahohika. Vyp. 39. S. 175–178. Vyp. 39. S. 171–174*. DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2021/39.35> [in Ukrainian].
6. Pshenychna O.S. (2020) Informatsiini tekhnologii u vyshchii shkoli: metodychni rekomendatsii do laboratornykh zaniat dlia zdobuvachiv stupenia vyshchoi osvity mahistra spetsialnosti «Komp'uterni nauky», osvitno-profesiinoi prohramy «Komp'uterni nauky».[ Information Technologies in Higher Education: Guidelines for Laboratory Classes for Applicants of Higher Education Master's Degree in "Computer Science", Educational and Professional Program "Computer Science"] *Zaporizhzhia : ZNU, 2020. 98 s.* [in Ukrainian].
7. Standart vyshchoi osvity Ukrainy: druhyi (mahisterskyi) riven, haluz znan 03 Humanitarni nauky, spetsialnist 035 Filolohiia. (2019) [The standard of higher education of Ukraine: the second (master's) level, branch of knowledge 03 Humanities, specialty 035 Philology.] *Zatverdzheno ta vvedeno v diiu nakazom Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 20.06.2019 r. № 871* URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/06/25/035-filologiya-magistr.pdf> [in Ukrainian].
8. Standart vyshchoi osvity Ukrainy: pershyi (bakalavrskyi) riven, haluz znan 03 Humanitarni nauky, spetsialnist 035 «Filolohiia». (2019) [ The standard of higher education of Ukraine: the first (bachelor) level, branch of knowledge 03 Humanities, specialty 035 "Philology"]. *Zatverdzheno ta vvedeno v diiu nakazom Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 20.06.2019 r. № 869*. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/035-Filohiya-bakalavr.28.07-1.pdf> [in Ukrainian].
9. Tonkonoh N. I., Saienko Yu. O., Oleksienko L. A. (2021) Osoblyvosti vykorystannia tekhnologii dystantsiinoho navchannia. [Features of the use of distance learning technologies.] *Innovatsiina pedahohika. Vyp. 39. S. 227–232*. DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2021/39.46> [in Ukrainian].